

Nihayet Bir Ay içinde

Herşey kendini belli edecektir

Karlar Rusyada çözülür, Japonya Hindistana yaklaşır, Rommel Mısırı tehdit eder. Vişi Fransası vaziyetini tasrihe icbar edilir ve yeni yeni poletik ve diplomatik faaliyetler birbirini kovalarken...

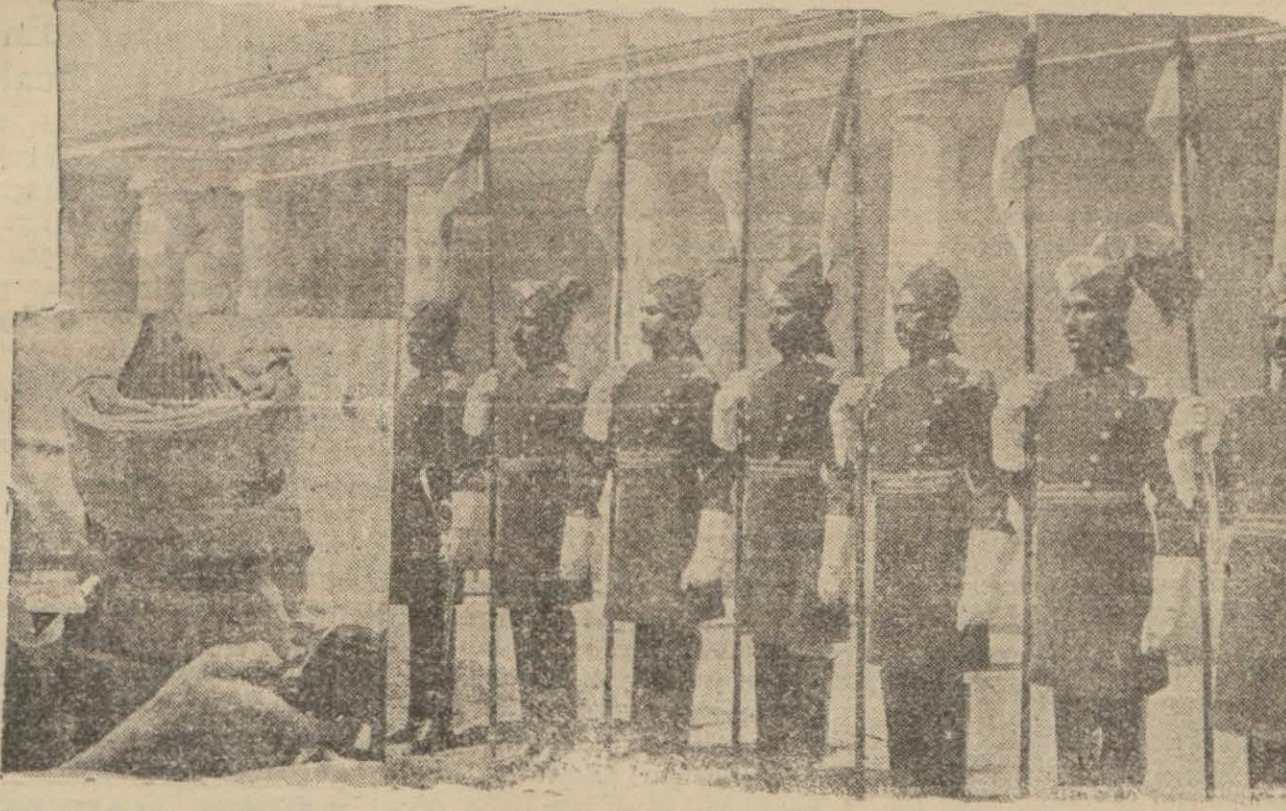
Yazan: ETEM İZZET BENİCE

Sovyet - Alman cephesinde inişiyatif Rusların elinde olmak üzere mücadele daha şiddetli kışap etmiş bulunuyor. Anlaşıyor ki, Ruslar Almanları rahat bırakmamak, taarruz hazırlıklarını ve planlarını altüst etmek, taarruz yerine mukabil taarruz zorunda bırakmak taktiklerini gütmeyi tercih ediyorlar. Buna karşılık Almanlar da hem Rus taarruzlarını püskürtmek, hem sevkulceysi kıymet taşıyan yerleri elden çıkarmamak, hem de ilkbahar taarruzuna hazırlanmak gayesini takip ediyorlar.

Şark cephesinde vaziyet bu olmakla beraber, diğer cephelerde de göze çarpanları şunlardır: Japonya Hindistanı kapsama almak üzeredir. Çin'in terit edildiğine ve mağlup olacağına inanmıştır. Avustralya ile harbe hazırlanmaktadır. Rusyaya da saldıracağı söylenmektedir. Buna karşılık Hindistanın karadan ve denizden müdafası için Vavel tedbirleri görülmektedir. Krips Hind ricalı ile İngiliz teklif ve planlarını görüşmek safhasındadır. Amerika Avustralya, Yeni Zelanda ve Filipinlerde behemehal tutunmak kararındadır. Mısır cephesinde müttefikler ve Almanlar karşılıklı kuvvet yığmaktadırlar. Bütün bu belirmiş cephelerdeki karşılıklı dövüş hazırlıkları sürüp giderken birtakım yeni yeni politik ve diplomatik teşebbüslerin de netice halinde ilkbaharla beraber inkişaf safhasına intikal etmesi muhtemeldir. Bu teşebbüslerin en başında Vişi Fransasının Mihverle ve demokrasilerle olan münasebetinin tavazzuh bulması keyfiyetinin gelmesi en galip ihtimal dahilindedir. Herhalde Mihver de, müttefikler de Mareşal Peten'den Vişi'nin hakiki çekresini almamış istiyor. Belki de iki tarafı tazyikten birinin ağır basması ile Fransa hakiki safını tayin etmek zorunda kalacak ve bugüne kadar iki muhasım grup arasında oportunist bir rol oynayarak kendi kendisini toparlamak ve harp sonuna az çok tasfiye ve tensik görmüş bir iktidarla çıkmak siyasetine ayrılmaktadır.

Fransanın bu muhtemel hareketi sırasında yeniden aydınlanacak bir durum da herhalde İspanyanın istikbal için tercihi edeceği hareket tarzı olacaktır. Mihverin 1942 planı bir iki münasebete izah ve tahlil ettiğimiz gibi Rusyayı yıkmak, Asya, Şimali Afrikadan müttefikleri kırmak, Akdeniz, Kızıldeniz, Hind denizi ve Cennubi garbi Pasifik'i ne hakim olmak gayesine dayanan bulundugu için Almanya - Japonya - İtalya ve müttefikleri bu gayeyi teşebbüs sahâsından tahakkuk safhasına sokabilmek için her türlü gayretin içindedirler. Bu bakımdan Fransa, İspanya, İsveç, Hindistan üzerinde en açık ve kat'i politik neticeler almak azmi ile hareket ettikleri gibi herhalde planın ihata ettiği sahalar üzerinde de her türlü mesaiyi âzamî randıman alabilmek ümidi ile sarfediyorlar.

O halde, insanlığın talihi ile beraber dünyanın Avrupa, Asya, Afrika, Avustralya kıtalarına ait nüfuskaderati 1942 ilkbahar ve yazında tamamiyle tavazzuh edecek ve bu satılar üzerinde yaşayan (Devamı 3 üncü Sahifede)

Müdafaa hazırlıkları takviye olunan Hindistanda bir Hind bayrakları müfrezesi ve siperde bir Hind askeri

Şark Cephesinde Son Harp Vaziyeti

Şiddetli kar-dan şimal kesiminde harekât durdu!

Sovyet ordusunun Viyazma etrafındaki çemberi git gide daralıyor

Londra 15 (A.A.) — Moskova'dan alınan haberlere göre Viyazma etrafındaki Sovyet ordusunun çemberi gittikçe daralmaktadır. Rusyaya da saldıracağı söylenmektedir. Buna karşılık Hindistanın karadan ve denizden müdafası için Vavel tedbirleri görülmektedir. Krips Hind ricalı ile İngiliz teklif ve planlarını görüşmek safhasındadır. Amerika Avustralya, Yeni Zelanda ve Filipinlerde behemehal tutunmak kararındadır. Mısır cephesinde müttefikler ve Almanlar karşılıklı kuvvet yığmaktadırlar. Bütün bu belirmiş cephelerdeki karşılıklı dövüş hazırlıkları sürüp giderken birtakım yeni yeni politik ve diplomatik teşebbüslerin de netice halinde ilkbaharla beraber inkişaf safhasına intikal etmesi muhtemeldir. Bu teşebbüslerin en başında Vişi Fransasının Mihverle ve demokrasilerle olan münasebetinin tavazzuh bulması keyfiyetinin gelmesi en galip ihtimal dahilindedir. Herhalde Mihver de, müttefikler de Mareşal Peten'den Vişi'nin hakiki çekresini almamış istiyor. Belki de iki tarafı tazyikten birinin ağır basması ile Fransa hakiki safını tayin etmek zorunda kalacak ve bugüne kadar iki muhasım grup arasında oportunist bir rol oynayarak kendi kendisini toparlamak ve harp sonuna az çok tasfiye ve tensik görmüş bir iktidarla çıkmak siyasetine ayrılmaktadır.

Şark cephesinde: Ladoga gölü civarında bir Alman müfrezesi

Bu sabahki Rus tebliği

Moskova, 15 (A.A.) — Sovyet tebliği: 14 Mart günü Sovyet kıt- (Devamı 3 üncü Sahifede)

Yeni bir kürtaj faciası daha!..

16 yaşında bir Rum kızı öldü. Cesedi mezardan çıkarıldı!

Rami'deki çocuk düşürme hâdisesi de tahkik ediliyor

Müddeiumumilik bir kürtaj ve ölüm hâdisesi etrafında tahkikatla meşguldür. Hâdisesudur: Beyoğlunda Ağacamiinde Balçıkçımazında 16 numaralı evde oturan Panayot kızı Despina is-

MÜTTEFİK harp makinesi ağır işliyor

Holanda Hindistanı Vali Muavini böyle söylüyerek dedi ki:

Taarruza geçmek zamanı artık gelmiştir!

Melburn, 15 (A.A.) — Holanda Hindistanı Vali Muavini M. Van Mock şunları söylemiştir: Müttefiklerin harp makinesi Holanda Hindistanını kurtarmaya kadar ağır çalışmakla beraber bu makine işlemektedir ve yakında büyük ölçüde taarruz kudretini kazanacaktır. Kit'aları- (Devamı 3 üncü Sahifede)

Amerika günde 144 tayyare yapıyor!

Vaşington 15 (A.A.) — Ford fabrikasının yaptığı tayyareler haric olmak üzere şimdi Amerikada günde 144 tayyare yapılmaktadır. Harp malzemesi nazırı fabrikaların orduda şimdi bol bol harp malzemesi temin ettiğini söylemiştir.

2,25 metre boyundaki 160 kiloluk adam!

Vilâyete müracaatla fazla ekmek istedi!

İki metre yirmi beş santim boyunda ve 160 kilo ağırlığında Bilecikli Ömer isminde birisi, dün (Devamı 3 üncü Sahifede)

İngiliz Amiralliğinin Fevkalâde Tebliği

Cavada on iki Müttefik, 8 Japon harp gemisi battı!

Bunların arasında iki ağır Amerikan kruvazörü de bulunuyor

Londra 15 (A.A.) — İngiliz Amiralliğinin fevkalâde tebliği: 27 gubattan 1 marta kadar Cava denizinde on iki müttefik, sekiz Japon harp gemisi batmıştır. Müttefik denizcileri sayı azlığına rağmen düşmana büyük bir cesaretle hücum etmişlerdir. Batan İngiliz harp gemileri arasında Cileuti, Elektra destroyerleri ve iki ağır Amerikan kruvazörü, Holandalıların Paba, Puyter destroyerleri ve iki Avustralya destroyeri bulunduklarıdır.

NOT — (Dünyanın en büyük deniz harplerinden biri olarak tavsif edilen bu muharebe hakkında mütemmim malûmat üçüncü sahifemizedir.)

Avustralya Adaları

Japonlar tarafından bombalandı

Melborn 15 (A.A.) — Resmi tebliğde kaydedildiğine göre Japon bomba tayyareleri cumartesi günü Avustralya civarındaki adalara ve bilhassa Avustralyanın 45 kilometre şimalinde bulunan Tuesday adasına taarruz etmişlerdir.

KISACA

Suyu görmeden

«Selânî» şehri paylaşılamıyor. — Bize verin.. — Bulgarlar: — Bizim hakkımızdır..

Diyorlarmış. Almanlar da şehri Macarlara bekletiyor ve: — En çok fedakârlık ettiği sabit olana nimetleri dağıtmak kararmındayız..

Demekte imişler. Bizim mahunda, — Ne dersin üstad sen bu işle-

re?.. Sualinde bulundum da, gülererek: — Henüz suyu görünmeden paçaları sıvıyorlar..

Diyerek, ilâve etti:

— Kat'i netice alınmadan ve zaferin kimin elinde kalacağı avırlaşmadan bütün bu miras kavgaları nâfile ve beyhude zahmet ihtiyarından daha ileri bir hadde varamaz.

A. ŞEKİB

Avustralya sulh yapamaz

Harbiye Nazırı Mihvercilerin sayılarını tekzip etti

380 bin asker vatani müdafaa edecek!

Sidney 15 (A.A.) — Avustralya Harbiye Nazırı Ford, mihver tarafından çıkarılan Japonlarla sulh yapma sayılarını tekzip ederek demiştir ki:

«— Düşman propagandası Britanya müttefiklerini ayırmağa çalışıyorsa da şüphesiz bu plan akim kalacaktır» demiştir.

Sidney 15 (A.A.) — Japon istilâsına karşı Avustralya ordusu takviye edilmektedir. Avustralya ordusu 600 bin (Devamı 3 üncü Sahifede)

Tam teçhizatlı bir Amerikan piyade askeri

Avustralyaya binlerce Amerikan askeri geldi

Japonlar bunları taşayan gemilere müteaddit hücumlarda bulundular!

Sidney 15 (A.A.) — Binlerce Amerikan askerini taşıyan ilk vapur kafileleri Avustralyaya gelmiş bulunmaktadır. Japonlar yolda bu gemilere müteaddit hü-

(Devamı 3 üncü Sahifede)

Şayanı dikkat bir istatistik

Şehrimizde okuma çağında 136 bin 410 kız ve erkek çocuk mevcut bulunuyor!

7 - 16 yaş arasındaki çocukların en kesif bulundukları yer Fatih ve Beyoğlu: Fatih-te 28026, Beyoğlunda 27595 çocuk var!

En az çocuklu kazalarımız hangileri?

Şehrimizde ilk tahsil çağında bulunan çocukların tegriniyevvelde yapılmış olan sayımına ait cetveller esaslı tetkikten geçirilmektedir. Maarif Vekâleti bu cetvellerle hâlen mekteplerde okuyan talebelerin miktarları arasında bir mukayese yaparak yeni ders yılında açılacak olan ilk mektep-

Uzak Doğuda hareket sahâsını ve müttefiklerin taarruzuna üs teşkil edeceği bildirilen Avustralyanın mevkiini gösterir harita

MÜTTEFİK TAARRUZU

Hindistan ve Avustralya harekâta üs olarak kullanılacak

Londra, 15 (A.A.) — M. Van Mock'un demeci üzerine ortaya çıkan haberlere göre, İngiltere Amerika ve Avustralya ve Hindistan arasında, Avustralya ve Hindistan taarruz üsleri olarak kullanılmak üzere hususi bir anlaşma yapılmıştır. Bu anlaşmaya nazaran müttefikler Japonları Cennubi Pasifik'ten çıkarmak ve uzayarak zayıf kalmış olan Japon muvazala hatlarını kesmek için Avustralya ve Hindistanı taarruz için harekât üssü olarak kullanacaklardır.

“1942 yazı kat'i olacak,”

Amerika Reiscumhur muavini böyle diyor

Londra, 15 (A.A.) — «B.B.C.» Amerika Cumhurresi Muavini B. Valace dün gece radyoda bir nutuk söylemiş ve demiştir ki: «1942 senesi yazı, 1918 yazına benziyecektir. Amerika şimdi tamamen uyanıktır. Savaş yapılması büyük hamlelerle artıyor. Almanlar ve Japonlar biliyorlar ki ya bu sene saf dışı edilebiliriz, ya hiçbir zaman. Bunun için Mihver bu yaz bütün kuvvetlerle son hücumu yapacaktır. Fakat bu kat'i çarpışmada biz 1918 senesinden daha iyi vaziyette olacağız.»

Birmanyada

Londra, 15 (A.A.) — Birmanyaya Amerikadan ve Çinden birçok takviye kuvvetleri gelmiştir. Çung-King'in emrinde 5 milyonluk bir ordu emre hazır bulunmaktadır. 10 milyondan fazla insan da talim ve terbiye görmektedir.

ŞARKÎ İranda İSYAN!

İran hükûmeti âsi Kürtleri tedibe muvaffak oldu

Bazı Aşiretler eski topraklarını istiyorlar!

Yeni Delhi 15 (A.A.) — Şarkî İranda münakalatı bozmağa çalışan âsi Kürtler İran hükûmeti tarafından tedip olunmuşlardır. Bunların reisleri Meşhed'in şimalindeki tepelere iltica etmişlerdir. İki kardeşin idaresindeki Horasan âsileri, Türbetül-haydari, Türbetüşşah dolaylarında sığınmış oldukları yerlerden çıkarılmışlardır.

Bahliyarî aşiretleri de eski meşru haklarını ve eski Şah Rıza Peşlevî tarafından alınan topraklardaki otoritelerinin iadesini istemektedirler.

İngilizler Pireyi ve Girit adasını bombaladı

Fransaya da hava akınları yapıldı

Kahire 15 (A.A.) — Mihver tayyareleri dün Tobruk limanına bombalamıştır. Müttefik hava kuvvetleri 2 İtalyan avcı tayyaresi ve hava dafî teşkilâtı bir (Devamı 3 üncü Sahifede)

Berlin Vavelin nutkunu nasıl tefsir ediyor?

Belrin 15 (A.A.) — General Vavelin son demecinin nasıl tefsir edildiği hakkında bir gazeteci tarafından sorulan suale şu cevap verilmiştir: «— Bu nutuk; iş başındaki İngilizlerin zihniyetini göstermektedir ve şaşkın bir dimağın mahsulüdür. Vavelin sözleri ancak bugünkü tehlikeli durumda izah olunabilir!..»

GÜNÜN İÇİNDEN

Pehlivan ve Canseven Hikmete dair

NİZAMETTİN NAZIR

«İkdam»ın Başmüfettihi Hikmet Canseven'in ölümünü gazetelerde okudum.

Ölümünün, doğumunun, mevlûtların, teşekküllerinin sıraladığı sütunlara göz gezdirenlerin çok olduğunu sanmam. Zira bu sütunlar, insanı bazan acı sürprizlerle karşılaştırır, bazan da bir dostluk vazifesinin zamanında yapılamamış olduğunu hatırlatmak gibi bir azap sumer. Bunun için bu sütunlarda verilen haberler, çok defa meçhul kalır. Bahsettiğim acılara ve azaplara katlanmak ziyadında cihanlara ise asla sarılı bir fikir veremez. Zira bu haberlerde bir duvar duygusallığı vardır. Adı geçenleri birbirinden ayırt etmiyen bir duygusallıktır.

İkdam Başmüfettihi Hikmet Canseven'in bu duvar duygusallığı içinde ölümün o soğuk hijlik üniformasını giymesine gönülün razı olması.

Onu ben Hikmet Canseven olarak değil, Pehlivan Hikmet (Devamı 3 üncü Sahifede)

HALK FİLOZOFU

ŞARKTAN GARBE..

REŞAT FEYZİ

Beyazıt kulesinin hemen dibinde, Mercan yokusunun başındaki o eski yanık sarayların yerine bir şehir kütüphanesi yapılacağı haberi bir çok bakımlardan sevinçle karşılamak lazım geldiğine kanım. Evvelâ, bu yanık saray harabesi ortadan kalkacak, diye, seviniorum. Eski idare, memleketin inarına ne vakit, ne de para bulabilirdi. Bu dargunluk, vatanşahların, idare adamlarının zevkini de körleştirmişti.

Şehrin en güzel bir yerinde, yanık bir saray harabesi, kimsenin gözüne batmıyor, kimsenin aşabını bozmuyordu. Beyazıtın bu meşhur yanık sarayı, lâkaydınin âbidesi gibi yükseliyordu.

İstanbulun büyük, çok büyük bir kitap sarayına olan ihtiyacı üzerinde ise, konuşmak dahi lüzumsuzdur. Binbir medrese

kubbesi altında rutubete, toza ve toprağa terk edilmiş yüz binlerce cilt o kıymetli eserler, bir prasa demeti kadar hal ve tahliherine terk edilmiş bulunuyordu.

İzdi ufaklık bütün kütüphanelerimiz, şark bakımı altında, şark dekoru, şark görgüsü içinde idi.

Kütüphane yeni nesilleri yetiştirecek mabettir. Çocuklarımız, böyle bir hava içinde okutuyorduk. Halbuki, bugün, en çok şikâyet ettiğimiz şey, hâlâ, birçok taraflarımız şarklı olarak kalmıştır. Şarktan garbe kolay geçimiyeceliğini biliriz.

Bu, dev cüsseli muazzam bir iştir. Bir yeni hayat sistemine intikalde, kütüphaneyi, onun binasını ve havasını, uzun bir zincirin halkalarından biri olarak kabul etmeliyiz.

Mezarlıklar

Fenallığı veya evlere yakınlığı dolayısıyla kaldırılanlar 10 yıl geçmeden başka maksatlarla kullanılmıyacak

Mezarlıklar hakkında Dahiliye Vekâletince yeni bir talimatname hazırlanarak belediyelere gön derilmiştir.

Bu atlatınamaya göre «mezarlık» olarak intihap olunacak sahalara; hâkim rüzgârların şehir ve kasabalardan gittiği istikamete olacak ve çukurlarla bataklıklardan uzakta bulunacaktır. Hâlen evlere yakınlığı ve yahut da fenalıkları görülen mezarlıklar terk olunacak, en az on yıl geçince başka maksatlarla kullanılabilecektir.

On yıldan evvel bunların her hangi bir inşaatı tahsis olunması memnurdur.

Ankara ve Samsun Yerli Mallar Pazarları müdürlükleri
Ankara 15 (Telefonla) — Şehrimiz Yerli Mallar Pazarları müdürü Ekrem Saral bu vazifesinden istifa etmiş ve bilâhare de Samsun Yerli Mallar Pazarları müdürlüğüne tayin olmuştur. Ankara Yerli Mallar Pazarları müdürlüğüne de ipek ve dokuma fabrikalarından Cudi Erk tayin olmuştur.

Geçenlerde, apartman kapıcıları cemiyeti kongresini yaparken, ileri sürülen temenniler arasında gelişme satışının tahdidî de vardı. Bir insan gündeyirmi dört saat müddetle vazife basında kalmaz ve kalmamıştır. Fakat, bir apartmanın hususiyetini düşünün. Eğer, kapıcı efendi için de gündeyirmi dört saat mesai kabul edilirse, o vakit, her partmanın ek kapıcı tayin etmek lâzımdır. İki kişiye ayık vermek icap eder.

Bir apartmanın, bilhassa orta çapta ve küçük apartmanların bir tahammülü var mıdır? Bu nektarı, zımana tenkediyoruz. Fevkalâde zamanlarda resmi kararla ile saatlerinin arttırıldığı unutulmamalıdır. Temenâillerimiz daima mükül ve kabili tatbik şeyler olmalıdır.

BÜRHAN CEVAT

GÜNÜN TENKİDİ

Mersiye yazmak ihtiyadını unuttuk mu?

Ateşli muharir ve hacaretili hatip Nizamettin Nazif, gecenlerde yazdığı bir iki yazıda, insanların artık mersiye yazmak ve okumak ihtiyadını kaybettiklerini acı acı ortaya koyuyordu. Harari Stephen Zweig'in Cenar Amerika'da hayatının sonu ermesi, ajanslar tarafından kükük bir haberle dünyaya yayılmış ve Viyana'da sanat-kâr, unutulmuş günleri.

Bu meşhur muharirin ölümlünü, bir büyük politik adamın ölümünü takip etmiş, Yunanistan'ın uzun zaman Paris'te temsil olmuş ve Milletler Cemiyetinin bir çok hararetili iktinâsında memleketin temsil olmuş bulunan tanınmış politikacı Politis te gecenlerde, hayata gözlerini yumdu.

Bu üfûl de, yine üç dört satırlık bir haber şeklinde dünyaya yayıldı, unutuldu, gitti.

Nizamettin Nazif dostumuz doğru söylüyor. Eğer, dünya harbi içinde olmasaydı, bu adamların arkasından, günlerce, süren süren meşhur yapıları, Fakat, ben, insanların mersiye yazmak ve okumak ihtiyadını kaybettilerini iddiasına işarek etmiyorum. Bâlin fevkalâde olduğu dolayısıyla, belki, ölen büyük adamların ve tanınmış kuyumetlerin arkasından fazla konuşmamak mecburiyetinde kalıyoruz.

Çünkü, bugün eskisi gibi, gazeteler çarşaf kadar geniş ve bol hacimli değildir. Dünya çapındaki hadiseler bir ağız, bir bürd. Singapur düşüyor da, bu kâdeden sonra ancak üç beş makkale yazılıyor. Çünkü, bu hadiseler takip eden günlerde, aynı azamette hissetilmez hâzır.

Sonra, harp içinde mersiye yazmak veya söylemek te insana biraz garip gelmez mi? Çünkü, cephelerde, her gün ölen taze delikanlılar içinde, kim bilir, istikbalin kaç taze büyük muhariri ve politikacı vardır. Bunları düşünün, hatırlayın mıyız? Eğer, her delikanlı arkasından yalnız bir tek satırlık mersiye yazmak lâzım gelse, dünya mezbûatının sahifelerini en az bin mîli arttırmak gerek.

Medeniyetin kendi eliyle öldürdüğü bu delikanlıları bir tarafa bırakırsak, medeniyetin ve insan zekâsının yetiştirdiği iki adam arkasından üç satırlık bir yazı yazmaz... Bundan ne çıkar? Yetmez mi?

Eğer, dünya, normal yılların içinde olsaydı, Viyana'da muharirin henüz yemelerden hoşlandığına kadar, bütün hususi ve san'at hayatı, uzun uzun yazılırdı. Ve o meşhur Cemiyet-i Akvâm, Politis'in ölümü münasebetiyle, idare eder, ne hacere! Zaten bu sahnâna o kadar.

Şu dünya bir acalıdır, Nizami Adem ogullarının bir dakikası bir dakikasına uyuyor mu?

R. SABİT

Kadın hekimleri toplantısı

Türk Ginekoloji Kurumu bu ayın toplantısını Ortaköy Şifa Yurdu sahib ve müdürü Dr. A. Şahin Onur'un başkanlığı altında yapmıştır. Bu celsede aşağıdaki tebliğler yapılmıştır: Dr. Fuat Fehim ve Dr. Süleyman Uşbuğ «septik şok» ve «ictere grave» akciğerinde hâd azotemi», Dr. Hadî İhsan Gediz: «yeni âlet demonstrationu». Bu konular etrafında yapılan görüşmelere Dr. Fuat Fehim, Dr. Ziya Üstün, Dr. Kenan Tevfik, Dr. Asım Onur, Dr. Orhan Tahsin iştirak etmişlerdir.

İnhisarlar U. Müdürlüğü değişiyor mu?

İnhisarlar Umum Müdürlüğü mühendis Adnan Hâlet Taşpınarın Karabük demir ve çelik fabrikaları umum müdür muavinliğine tayin olunacağı söylenmektedir.

Bu takdirde inhisarlar umum müdürlüğüne başka bir zat getirilecektir.

HARP VAZİYETİ

Pasifik'te Avustralyanın müdafaası ve Doğu cephesinde Rus taarruzlarının hedefleri

Yazan: İ. S. Eski Bükreş Ateşemiliteri

1 — Uzak Doğuda:

Yeni Gine sularında yalnız müttetik hava hücumlarına uğrıyan Japonlar adada üç yere yerleşmiş muvaffak olmuşlardır. Bu arada Avustralya, müdafa maksadıyla sefer tedbirlerini genişletmeye başlamışlardır. Avustralya asıl yardımını artık Amerikadan beklemekte, İngiltere Rusyaya yardım ve Atlantik deniz harbi dolayısıyla fazla yardım yapamamakta mazur görülmektedir.

Amerikan Avustalyaya Amerikan k'at'ları çıkarılmıştır. Fakat büyük adanın tek mil kıyılarını tutmaya imkân yoktur. Adanın şimal ve batı kıyılarında Japonların asker çıkarması nisbeten kolaydır. Yalnız doğu ve cenup kıyılarına kadar ulaşmak Japonlar için çok güç olacaktır.

Birmanya'da, İngiliz - Çin kuvvetlerinin hareket birliği başlamıştır. İngilizler belki de daha kısa bir cephe tutmak maksadıyla şimal batıya doğru çekilmektedirler. Fakat bununla Japon tehdidi önlenmiş olamaz. Zira hava ve deniz üstünlüğünü ele alan Japonlar, Birmanya ve Hind kıyılarına baskın şeklinde asker çıkarabilirler. Bunu yapamaları bile, Hind doğu sularını boş bırakmayacaklar, buradaki limanlara gelen müttetik gemilerin batırarak için terbiyat alacaklardır. İngilizlerin Seylan adasını muhafaza etmeleri, hava ve deniz üstünlüğüne bağlıdır; Malta adasında olduğu gibi.

2 — Doğu cephesinde:

Cephenin merkez ve cenup bölgelerindeki Rus taarruzları yeni bir hamle ile devam ediyor. Burada durum âbiye sahasını aşmış gibidir. Zira Ruslar Rejov - Viazma arasındaki demiryolu Rejov - Velikiloki arasındaki demiryolu birer noktadan kesmişlerdir. Almanların bu bölgede kullandıkları başlıca demiryolu Viazma - Smolensk - Odesa hattıdır. Fakat Rus kışkırmı cenup kolu Dorogobuşu aldıktan sonra bu demiryolu da kesilmek tehlikesi geçirmektedir. Ruslar Almanları cepheden mağlup etmeye muvaffak olamayınca, müstahkem mevki halindeki şehirleri unan eses demiryollarını, yani cephedeki kuvvetlerin muvassalatlarını kesmeye ve bu suretle daha iyi bir netice almaya girişmişlerdir. Rejov ve Viazma düştüğü gün, Rus muvaffakiyeti stratejik bir vüs'at olacaktır.

Cenupta Mareşal Timoçenko orduları, Harkov ile Stalino arasındaki genişletmeye ve Din-yepetrovsk'a ulaşmak üzere 3 gününberi yeniden taarruz etmektedirler. Bu taarruzlar, gerek Doneç'de ve gerekse Kırım'da Kerç Yarımadasında Almanlara göre püskürtülmüştür. Zamanında bir meydan muharebesi, yıldırım harbi yapılsa da haftalarca sürebilir. Büyük Rus taarruzunun 3 gün içinde geri püskürtüldüğüne ve hiç ilerlemediğine şimdiden hükmedilemez.

Hulâsa: Merkezde Ruslar şimal

kolu ile Velikiloki - Leningrad demiryolunu kesmeye ve cenup kolu ile de Yelineroslav hattına doğru ilerlemeye çalışıyor. Stararusa meydan muharebesi henüz bitmemiştir. Cenupta en büyük hedef şimdiki halde Dinyepetrovsk'dur. Buraya erişmekle Harkov - Stalino - Taganrog'dan geçen Alman müdafaası cephesi tamamen yarılacaktır. Bunun için Almanlar şiddetle ve azimle mukavemet etmektedirler.

Kızılay Eminönü şubasının kongresi

Kızılay Cemiyeti Eminönü kazası senelik kongresi dün Ticaret Odasının müzakere salonunda yapılmıştır. Belediye Daimî Encümeni asarından Refik Ahmet Sevengil kongre reisliğine ve Muhsin Ergin ile Adil Başkan kâtipliklere seçilmiş ve müzakereye başlamıştır. İdare heyetinin geçen bir senelik faaliyetine ait raporla hesap müfettişlerinin raporu, yeni sene için hazırlanmış olan bütçe projesi okunmuş ve tasvib olmuştur. Yeni idare heyeti şu zevattan teşekkül etmiştir:

Altıf Ödül, Rahmi Köseoğlu, Necib Hancı, Petro Karaefendi, Vitali Behar, Nedim Akçar, Nesim Mizrahi, Kâzım Nami.

Ankara'da toplanacak umumî kongreye delege olarak Atıf Ödülün gitmesi muvaffak görülmüş ve yeni yıl için hesap müfettişliklerine Celâl Atasoy, Ligor Ananiyadis ve Azmi Saracoğlu seçilmişlerdir. Müteakiben Kızılayın menfaatine ait muhtelif meseleler üzerinde müzakereler cereyan etmiş ve toplantıya son verilmiştir.

Malûl Gaziler C. ve Kızılay Beyazıt merkezi binaları

İstimlak edilip yıkılarak arsalarına da Fen Fakültesi Enstitüleri yapılacak

Yanan Veznecilerdeki tarihî Zeynephanın kınagında bulunan Üniversite Fen fakültesi için yeni bina inşa olunacağını yazmıştı. Bu hususta icap eden emir verilerken yeni inşaatı ait projelerin hazırlanmasına başlanılmıştır.

Yeni fen fakültesi binası, yanan binadan daha büyük ve modern bir şekilde inşa olacaktır. Mezkûr fakülteye ait enstitülerin de bir arada bulunmalarını temin için buradaki eski Malûl Gaziler Cemiyeti binası ile Kızılay Beyazıt merkezi binası ve arka dağ boş arsa istimlak olunacaktır. Yıkılacak olan buki binanın yerine ve boş arsaya yeni enstitüler inşa olunacaktır.

KÜÇÜK HABERLER

TİCARET ve SANAYİ:

★ Dün bir altın otuz üç liradan satılmıştır. Bir gram külçe altın ise 455 kuruştur.

★ Otomobil lâstığı ve yedek aksesuarı gelen acenteleri bir liste hazırlayarak yarın İcra Müdürlüğüne bildireceklerdir.

★ Çay ve kahve tevziatı için Ankara'dan emir beletilmektedir.

MÜTEFERİK:

★ Gümrük ve İnhisarlar Vekilli B. Raif Karadeniz dün akşam getirilenden Ankara'ya dönmüştür.

★ Tabibler Bayramı münasebetiyle Bayvelidimiz ve Maarif Vekilli Tıp Fakültesi Dekanı B. Kemal Ataya birer telgraf göndermişlerdir. Diğer taraftan gece Şehir Gazinosunda bir Tıp balosu verilmiştir.

★ Memleketimize getirilen makara vesaire gibi malların buradan Bulgaristan ve Romanya'ya aşırı olarak yükseleceği fîatle satıldığı İcra Müdürlüğüne ihbar olmuştur. Keyfiyet tetkik olmaktadır.

Edebi Roman: 28

KOVUK PALASIN ESRARI

Yazan: Osman Cemal KAYGILI

Vaziyetten ve şimdiki konuşulan şeylerden bir gördüğümüz mevza ve hadiselerin birer rüya olmağa anlaşıyor. Hem bu kadar loşuna hep bidden aynı rüyayı hariften görmesi kabul değildi. Onun için şimdiki bîkân cesur ve potansiyet arzı kadar da dahil olduğu halde Qltentibâ Nigâr'dan masadî moruğu bu akıldır hayret ve hatîr dargunluk verecek kadar yaman ilimler öker gibi olmuştur. Vakit henüz gece mi, gündüz mü belli değildi. Kovuğun tavanında asılı bulunan petrol lambası hâlâ yeciyordu.

İçeride ağır ve yarı basgöndürlü, yarı indile boyutlu acı bir koku ve keşif bir duman vardı.

İçerinin stockajı ise dayanılmaz gibiydi. Bir anlık moruk Nigâr dedi ki:

— Buranın havası biraz bozulmuş, şu kapıyı aç ta içersini biraz havala, kandi!

Nigâr başüstüne diye kapıyı açmaya gidenken biriktirdi sordu:

— Ateş yandı mı, çay suyu kaynamı mı?

Kadın kapıyı açtıktan sonra:

— Çoktan dedi, siz misil misil uyrak ben kalkıp ateşi yoklayı yarın saat oku. Çay suyu da şimdiki fikir fi, kır kayıyor.

— Öyleyse, geç içeriye de çayları filân hazırla! İçerideki her şeyi, bir sabâ fâsı yapınlar!

Nigâr, çuval perdenin altına geçerek geçince, perdenin kenarından top sakadlı, başı üstüne ile kâzımın gibi çarpışık, patlak gözleri, mor padikan burunlu, göğüs bağı açık bir herif gördü:

— Eşleşmiş aleytüm ya ehli din, ya!

Aşık Diyoğın, sağ elini göğsüne dayıyarak cevap verdi:

— Ve Alevisim selâm ya ehli hul-yâ!

— Evvallah, evvallah, sizin de burunlarımız Gelibolu, kulekarnız Bolayır ve gövellerimiz aşk dolu bir panayır olsun!

— Evvallah, evvallah, sizin de burunlarımız Gelibolu, kulekarnız Bolayır ve gövellerimiz aşk dolu bir panayır olsun!

— Bu söz üzerine sol elinde tuttuğu şakalı ve sivri bir kulâhı kafasına geçirip sağ elini de göğsüne koyan top sakalı adam yine perdenin arkasına çekildi ve daha bir yarı saat somadan moruk izahat verdi:

— İşte bu gördüğünüz şey, dün aksam, burada sözli tatlı tatlı eğlenmiş

olac cıracı Davut Babadır. Şimdi yine arkadaşlarımız birliktedir perde arka, sındır bize nefes bir sâba fâsı yapacaklar.

Davut Baba kaybolur, olmaz perde- nın arkasından Nigâr çıktı:

— Çayı haşladın baba!

— İyi etlin yavrum, fakat burası hayli soğuk gibi oldu. Buranın hava, landığı yeter altı, kapıyı aç, sonra mangalın içine biraz kıriyat serp te buraya getir!

Kadın dışarıya çıkılan kende kapıyı kapayıp mangala almak için tekrar perde arkasına girdi, bir moruk sordu:

— Dışarı ne âlemde, dışarı, far, tınâ, kır nesli?

— Dışarıda hiç sormayın, dışarıda şimdikiyle bir halde ki kapıdan dışarıya bir adım bile atarsanız imkân yok. Tıpi ve savrıntı bizim Kovuk Palasın önünde adam boya kula ile, patma... Firtına ile tıpi ise dışarıda nın iki mîl.

Halbu ki biz, akşamki havayı, dışarıda çektiğimiz dehağı şakıyı şimdiki hep unutar gibi olmuştuk. Kadının bu sözleri bir iki kâz etti ve şoför Davut Keran hemen elledi:

— Vay anasını, bizim arabaya ne oldu acaba şimdiki?

Eldai gülmüşiyerek:

— Sakın aşırmasınlar! Keran kapıya fırlayıp dışarıdan bir süzdükten sonra:

— Vay anam vaaay! Dışarıda görülecek şey. Böyle kus umaz, kârvan geçmez bir havada arabayı kır aşıracak, böyle havada değil insan, şeytan bile dışarıda pusulayı şakırır.

Bir de kapıya gidip dışarıya bakmak ki dışarıda dehağı şakı, kü, Dışarıda ne bir bostan kütbesi, ne duvar, ne hendek, hâlâ ne aşır görünüyor, yalnız soldaki mezarlıkların yüksek seritleri pek gözüktü, o da havayı meşyal fanketilebiliyordu. Gece kârvan geçmiş olduğumuz on, on beş metre genişliğinde ve beş, altı metre derinliğinde hendekler, içlinin yığıldığı savruntulardan şimdiki dümdüz olmuş, ortada hendeye benzer bir şey kalmamıştı. Tıpi hâlinde yağın keran hiza da geçecek nispetle iki mîl ertmiş gibi aşkanki kem dondurucuk, hem bu, nâhicî yıldız karayel de tam kurayele çevirmiş ve şiddetini bir kâz daha arttırmış.

Yarı basgöndürlü teneke den yapılmış küçük bir kütüphanede yatan bürün dört ayetli bekçisi Keran'as, bizim kapıda olduğumuz sahnâna kulübe, şirdi cıvı cıvı havamıza başladı. Fakat kulübe meydana gıyık kar orayı taşam, burada sözli tatlı tatlı eğlenmiş

(Devamı Var)

(Devamı Var)

(Devamı Var)

(Devamı Var)

İngiltere ve Hintliler

Yazan: A. Şükrü ESMER

İngiltere hükümetinin Hindistan hakkında neşrettiği demec, iki şeyi isbat eder: Evvelâ; Hindistanı karşılayan büyük tehlikeyi ve ikinci olarak, bu büyük tehlike karşısında Hindistan meselesini halletmek için İngiltere'nin ciddi teşebbüsleri grıştığı. Hindistan meselesinin halledilmesi, Britanya İmparatorluğu için bir zâf teşkil etmekte bile. Şimdi ise, İmparatorluk için büyük tehlike halini almıştır. Çünkü Japonların bu üç yüz elli milyon nüfuslu k'at'ı üzerine ilerlerken, askeri kuvvetlerinden ziyade iç cepheden görecekları yardımı güvenmekte oldukları muhakkaktır. Bu, Japonya yapılmış müsbet yardım olmasa bile, memleketin müdafaasında İngiltere'nin vazifesini zorlaştıracak ve bu müdafaada pasif kalmak da dolayısıyla, Japonya'ya yardım demektir.

İngilterenin şimdiye kadar Hindistan meselesini halledememesi, bu uğarda sarf edilen gayretin kıfayetsizliğinden ziyade mesele'nin mahiyetindeki büyük zorluktan ileri gelmiş bir neticedir. Hindistan bir çok milletlerin yerleşmiş bulunduğu büyük bir k'at'adır. Bu milletler, ayrı diller konuşurlar. Dinleri ayırdır. Ayrı kültürlerini varisidirler. Şu halde Hindistan meselesinin halinde iki cepheli zorlukla karşılaşıl maktadır: Birinci zorluk bu milletler arasındaki karşılıklı münasebetlerin nizamlanması, ikincisi de hepsinin bir arada İngiltere ile olan münasebetlerini nizama altına almak.

Bu zamana kadar Hintlilerin formülleri «dominyon statüsü» idi. Fakat Hint milletçilerini temsil eden kongre partisi, Bardoli işçilerinde öncek tam istiklâl karşılığı olarak memleketin müdafaasında işbirliği yapabileceklerini bildirmişti.

Diğer taraftan müslimanlar birliği, Hint görüşünü kabul etmekte ve bütün Hindistanı şamil bir anayasadan müstakim azınlığın, Hint çoğunluğunun daimi tahakkümü altında yaşatacak bir idare sistemi olacağını ileri sürmektedir.

İngiltere hükümeti de Hint meselesine karşı durumunu ağustos 1940 tarihinde izah etmiştir. Son nesredilen demecde de yer alan bu teldife göre:

1— İngiltere hükümeti, Hindistanın idare sisteminde karar vermek mes'uliyetini Hintlilere bırakıyordu.

2— Bu idare sisteminde azınlıkların haklarını korumak lâzımdır.

3— Harbin sonunda Hindistan milletlerini teşkil eden münasebetler toplanarak bir anayasa hazırlıyacaklardı.

Müslimanlar, azınlık haklarını koruduğu için 1940 ağustos teklifini kabul ettiler. Fakat Hintliler meselenin harpen sonraya bırakılmayı derhal halinde ısrat ettiler. Eğer düşman Hindistanı kapılarına gelip dayanmamış olsaydı, belki de İngilizler Hintlilerin bu ısrarını itibara almayacaklardı. Fakat şimdiki nesredilen demecde de bildirildiği üzere, İngiltere hükümeti bugünkü nazik durumda bu meselenin sürünce mede kalmamasında ciddi mahzurlar görmüş ve hali için bir formül bulmuştur. Bulunan formülün ne olduğu bildirilmemektedir. Fakat Sir Stafford Cripps gibi günün en ehemmiyetli bir politika adamının Hindistanı gitmesi, yapılacak teşebbüsün ciddîliğine bir delil olarak kabul edilebilir. Cripps ödenberi Hindistanı liberal bir idare tarzı vermesine taraftar olmuş ve söylemişine göre, gerek Hintliler ve gerek müslimanlar arasında itimât kazanmıştır. Bulunan formülün en önemli noktası, Hindistanı bir bütün telkiki eden Hint görüşüne, azınlık milletlerinin korunmasında ısrar eden müsliman görüşünün nasıl telif edileceği meselesidir. Demecde bu noktada hakkında şu sözler söylenmektedir:

«Eğer bunların tamamını Hindistan kabul ederse, kuvvetli bir ekalliyetin sonu gelmiyen bir ve to ile ekseriyetin arzularına engel olabilmeyi ve yahut da ekseriyet arzusunun iç ahengi bozarak

(Devamı 3 üncü Sahifede)

Edebi Roman: 62

Seni Unutmadım

REŞAT FEYZİ

Nevin, ufaklarda uzaklaşan gemiler gibi, onun dışınce ve hayal denizinde götüktü kayıyordu. Artık, o siyah gözlük kadını, uzaklaşan bir küçük nokta olmuştu.

Son bir haftadan beridir ki, aylarca evvel kendi kendine söylediği bir su, akmı cevabını, kâfi olarak veriliyordu: Nevini sevmemiş, sevmemişli. Yalnız, o kadından fevkalâde hoşlandığı günler ve saatler olmuştum...

Nevin doğu söylüyordu! Genç adama, emü, hiç bir zaman, onun kedi, dışını sevdiği kadar sevmemiş ve düşünmemişti...

Eğün Nevini ziyarete gidecek miydi. Hiç istemiyordu. Hasta kadının, yatağının içinde nasıl kurtanıp, çürümüşlüğü düşünmü, Yüreği ezildi. Bu sa, vâdan azabı mı idi. Süvari, vâdan azabı mı yapıyordu?.. Bu düşüncelemeden ümitsiz. Bunları düşünmek istedi.

Deminden beri oturduğu iskemleden kalktı. Odanın içinde, kârsız, dolay, ki, sağa, sola bakındı...

Kapı vurulmuştu. Hizmetçi görünmü. Süvari pencereden dışarıyı seyrederek konuştu:

— Koyu yeşil elbisesini hazırla... Pardaüstü de çabucak temizle ve ütüle... Derhal çıkmak mecburiyetindeyim.

— Gelmiyecek misiniz bugün Süvari Bey?

— Gelmiyecek çok gayret edeceğim. Fakat gelemezsem Nevinden özür dilerim...

Süvarinin mükabelesi böyle olmuştum ve daha fazla konuşmayı uzatmak istemedi, telefonu kapadı.

Genç adam, bugün, hiç çalınmak istemiyordu şehinden uzak, toha kırklar, kivrile kıvrıla uzanan yollarda dolaşmak, biraz basım diledirmek ihtiyacı vardı.

Tipki, vapurdan indigi gibi, genç adam, burda da tramvaydan indi. Pileta giden yola saptı... Ağız ağız yürü-

yordu... Yapraklar ağaçlar... Sarı, kırmızı çamurlu boğ bahçeler... Pencere, leri kapalı köşeler...

Yürüdü, yürüdü. Gazınaya girdi. Deniz, uzamış, kendi kendine dinleniyor, sarı, yorgunluğunu çıkarıyordu. Plajın içindeki büyük kayalar, birer hatıra defteri yapıyor gibi, dikkatle insanın gözüne çarpıyordu.

Süvari, gazınaya bakı. Bir adam, yere serdiği ağırları tamir ediyordu. Derin, acı bir sessizlik. Etilim bir yazın hatıraları, genç adamın hayatında canlandı.

Ağları tamir eden adama seslendi: — Kime şu mu tureddin? — Kimi istediğiniz? — Otusam, bir kahve içsem... — Üzümcesiz, oturun... Elbette bir kahve bulurum... — Hayır ütümüm... — Helekimiz var, geçiniz... Bahçı kuyafetli adam yerinden kalktı: Büfeye doğru gitti, içti gar-di. Dükkanlar geçtikten sonra, bir adam gördü. Süvarinin önüne bir iskenite geldi. Bir de, üstü örtülsüz tah-ta bir masa... Sordu: — Kahve mi istediniz?... — Zehmet olmasa?... — Ne zehmeti Beyim...

(Devamı Var)

Son 24 Saat İÇİNDEKİ HADİSELER

(Bu yazının metinleri Anadolu Ajansı bültenlerinden alınmıştır)

Telhis eden: A. ŞEKİB

Londra haberine göre, İrlanda'da kabine değişikliğinin sebebi, Furugi kabinesinin parlamento-ya karşılaştığı tenkitlerdir. Bu şikâyetlerin yapılmasına iktisadî güçlükler, yiyecek maddelerinin azlığı ve hayat pahalılığı başlıca sebep olmuştur.

İTALYA VE ESKİ EMELLERİ

Radio gazetesine göre İtalyanın şark ve garba doğru yayılmak istemesi Almanya'da memnuniyetsizlik uyandırmaktadır. İtalya Fransa üzerindeki eski emellerinde ısrar etmekte ve Balkanlardaki diğer arazılardan başka Selâniye de istemekle Almanyanın işini zorlaştırmaktadır. Bu yüzden Bulgaristanda bir kaç zamandanberi İtalyan aleyhtarını temayüller çok fazlaşmıştır.

VATIKAN JAPONYA İLE DİPLOMATİK MÜNASEBETE GİRİYOR

Londra haberine göre, İngiltere ve Amerika Vatikanın Japonya ile diplomatik münasebetler tesis etmek üzere bulunduğu hakkındaki haberi hayretle karşılamışlardır.

MADAGASKAR ADASINA BİR BASKINDAN KORKULUYOR

Londra haberine göre, Star gazetesinde şöyle yazılmıştır: Madagaskara karşı Hindistan'daki hükümetin bir hareketin vukuundan korkulmaktadır. Japon deniz ve hava kuvvetleri Hint Okyanusundaki muvazala hatlarını keserlerken Vişi ile nazikane cümleler sarfederek müzakerelere girişmenin sırası değildir.

UZAK DOĞUDA YENİ HAREKETLER

Japonya'ya göre, Sumatra adasının merkezi Medan ile ada şimalinde küçük Wal adası işgal edilmiştir. Birmanya'da taarruzların şiddeti artmıştır. İngilizler şimal ve garp istikametlerinde

İtalya ve eski emelleri — Vatikan, Japonya ile diplomatik münasebete giriyor — Madagaskar adasına bir baskından korkuluyor — Uzak Doğuda yeni hareketler — Libyada askeri durum — Doğu cephesinde yeni muharebeler.

çekilmektedirler. Yeni Gine adasına asker çıkarmaya devam edilmektedir.

Müttefiklere göre, Avustralya askeri makamları Japonların istila hareketine giriştikleri takdirde herşeyi yakmak için tedbirler almaktadırlar.

Birmanya'daki İngiliz kuvvetleri hiç bir zarara uğramadan Çin kütularıyla irtibat tesis etmek üzere geri çekilmişlerdir. Yeni Gine'de Japonlar sahilin üç noktasına asker çıkarmışlardır.

LIBYADA ASKERİ DURUM

Libyada kayda değer bir değişiklik yoktur. İki taraf arasında yalnız keşif kolları faaliyeti olmuştur.

DOĞU CEPHESİNDE YENİ MUHAREBELER

Almanlara göre, düşmanın Kumda Kerç bölgesinde ve doğu cephesinin diğer kesimlerinde yaptığı taarruzlar geri püskürtülmüştür. Radio gazetesine göre de cephenin cenup kesiminde Alman kütuları geniş ölçüde bir taarruza geçerek Sovyet kütalarını önemli bir mesafeye kadar geri sürmüşlerdir.

2 şubattan 6 marta kadar Sovyet hava kuvvetleri 698 i hava savaşlarında olmak üzere 1042 tayıyare kaybetmişlerdir. Aynı müddet zarfında Almanların kaybı 96 tayıyaredir.

Ruslara göre, Stararussada çember içine alınan orduyu havadan işe etmek için Almanlar tarafından sarfedilen bütün gayretler boşa gitmiştir. Sovyet kütaları garba doğru ileri harekete devam etmektedirler. Smolensk bölgesinde 11 meskün yer geri alınmıştır. 24 şubat ile 10 mart arasında şimal cephesinde Sovyet kütalam 84 meskün yeri işgal etmişlerdir.

JAPON ÂDETLERİNDEN:

HARA-KİRİ

Yılda 1500 Japon, orta çağlardan kalan bu an'aneye hâlâ uyuyormuş!

Eski Mikadoların gönderdikleri ölüm mesajları ve mücevherli kamalar!

Anadolu Ajansı, Filipin adalarında General Mac Arthur'a karşı muvaffak olamayan Japon komutanının Hara - Kiri yaptığını, yani kendini bir Japon usulü ile öldürdüğünü bildirdi.

Hara - Kiri kelimesi japonca iki sözden mürekkeptir. Hara japonca karın, Kiri de kesmek demektir.

Eskiden Japonların derebeylik zamanında asilere müsaade edilmeyen bu kendini öldürme, daha sonradan millî ve şerefî bir ölüm olarak Japonlar tarafından itibar görmüştür. Buna şimdi Japonya'da daha modern bir tâbir olarak Seppuku denilen Hara - Kiri, orta çağlarda, düşman eline düşmek istemeyen askerler arasında pek ziya'le yayılmıştır.

On dördüncü asrın sonunda bu suretle ölmek müayyen bir sınıfa verilmiş bir imtiyaz haline gelmişti. Bu garip ve geri âdet de iki kısma ayrılmıştır. Birisi mecburi, ikincisi ihtiyarî. Birincisi çok çok eskidir. Sadakat-sizlik gösterdiği ve yahut kanunu çiğnediği için Mikadodan bir mesaj alan her hangî memur veya asil, kendini ölmek zorunda görürdü. O zaman Mikado, bu mesajla birlikte bir de mücevherli kama gönderirdi. O zaman bu ölümün yerine getirilmesi için büyük törenler de hazırlanırdı. Bu tören olup bittikten sonra ucu kanlanmış kama, emrin yerine

getirildiğinin bir isbatı olmak üzere alınıp, Mikado'ya götürülürdü.

İhtiyarî Hara - Kiri hususî durumları elverişsiz ve ümitsiz bir hale gelen Japonların başvurdukları bir çaredir.

Eski çağlardanberi kalan bu an'ane ve âdet hâlâ Japonyada devam etmektedir. Yapılan bir istatistiğe göre, çoğu ihtiyarî neviden olmak üzere, Japonyada bir sene'de Hara - Kiri yapanların sayısı 1500 kişiyi bulmaktadır.

Mecburi Hara - Kiri, 1868 senesinde çıkarılan bir karamame ile kaldırılmıştır.

İngilizler

(1 İnci Sahifeden Devam)

Alman tayıyaresi Jüßürmüştür. Buna mukabil İngiliz tayıyareleri Girit ve Pirede bulunan Alman tesislerini bombalamışlardır. Bütün tayıyareler üslerine dönmüşlerdir.

Londra 15 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetleri dün Manş denizi üzerinde ve Alman işgalindeki Fransa arazisinde harekette bulunmuşlardır. 10 Alman avcı tayıyaresi düşürülmüştür. İngilizlerin hiç bir kaybı yoktur.

Bu hafta Cologne beşinci, Ruhr havzası ve Essen üçüncü, Kişel birinci defa olmak üzere bombardan edilmiştir. 22 şubattanberi 22 kişi ölmüş ve 21 kişi yaralanmıştır.

Son Telorafflar

AMERİKA'DA

Otomobillere az benzin verilecek

Vaşington, 15 (A.A.) — Harp istihsalâtı ofisi Birleşik Amerika'nın şark sahilleri ve Pasifik'in şimali garbi sahil bölgelerindeki otomobilciler için verilen benzinin azaltılmasına karar vermiştir.

Amerikan silah fabrikalarına daha 6 milyon işçi lâzım!

Nevyork, 15 (A.A.) — Ticaret Müsteşarı Taylor deriş edilen harp imalâtı planını tamamlamak için 6 milyon işçinin daha Amerikan silah fabrikalarında çalışması lâzım geldiğini söylemiştir.

Orta Amerika sularında batırılan gemiler

Berlin, 15 (A.A.) — Resmen bildirildiğine göre Orta Amerika sularında 70 bin tonluktaki 12 düşman gemisi batırılmıştır.

Dünyanın en büyük deniz harbi

Londra, 15 (A.A.) — «B.B.C.» Cava denizinde cereyan etmiş olan deniz harbi dünyamın en büyük bir deniz harbi olarak tavsif olmaktadır. Bu hususta şu mütemmin tasfiat alınmıştır:

İki donanma, Cavanın şimal ve doğusunda karşılaşmıştır. Japon donanması 2 tane 203 lük topları bulunan, 10 bin tonluk ağır, 3 tane yine 203 lük topları bulunan orta ağır kruvazörle diğer kruvazörlerden mürekkeptir. Donanmanın yanında 2 filotilla halinde 13 muhrip bulunuyordu. Japon donanmasında, müttefiklerin malik olmadığı ağır toplar vardı. Top 40 muhripleri de müttefiklerinkinden 3 misli fazla idi.

Japon muhripleri evvelâ hücumu geçmişler, fakat kruvazörler bu hücumu püskürtmüşlerdir. Japonların bir muhribine Avustralyanın Perth kruvazörünün bir güllesi tam isabet etmiştir. Bu sırada Exeter İngiliz kruvazörünün kazan daresine 203 lük bir gülle isabet etmiştir. Gemi, sür'atle azalarak muharebe harici olmuştur. Aynı zamanda bir Felemenk muhribi batmıştır. 3 Britanya muhribi mukabil hücum için emir almıştır. Bu hücumun neticesi hakkında pek az malumat vardır. Bu esnada Elektra muhribi Japonların duman perdesi arkasında kaybolmuş ve bir daha görülmemiştir.

Bu sırada kruvazörler tekrar hücumu geçmişlerdir. 203 lük topları bulunan Japon kruvazörlerinden biri ateş almıştır. Karanlık baskın üzere olduğundan temas kesilmiştir. Geceleyin 4 Japon gemisi görülmüş, harekete geçilmişse de netice belli değildir.

Müttefikler, Cava sahilindeki düşman nakliye gemilerini bulmağa çalışıyorlardı. Bu sırada Jü piter İngiliz muhribi deniz altında bir infilak neticesinde zekatlanıp batmıştır. Gece yarısından sonra 2 düşman kruvazörü görülmüş, havye tutuşmuşdur. Bu sırada Felemenk Dreuter kruvazörüne bir gülle isabet etmiştir. Aynı zamanda Dreuter ve Java Felemenk kruvazörleri deniz altından infilakları neticesinde batmışlardır. 1 Japon kruvazörünün battığı, birinin ateş aldığı zannediliyor.

Düşman çok büyük kuvvetlerle Cavanın şimaline hakim olduğundan ertesi gün müttefik kararınması cenuba çekilmesi kararlaştırılmıştır. Bunu başarmak için Cavanın iki ucunda, Japonların kontrolü altındaki iki boğazdan geçmek lâzımdır. Bu da pek güçtür. Hasara uğramış olan Perth İngiliz kruvazörü, Huston kruvazörü ile buna teşebbüs etmiştir. Diğer taraftan Ekster İngiliz kruvazörü, sür'atının yarısını kaybetmiş olarak, bir Amerikan, bir Britanya torpido muhribi rehatatında şarkta doğru hareket etmiştir. İki kafilde de kuvvetli Japon gemilerine raslanmıştır. O zamandanberi bu gemilerden haber alınmamıştır.

BENES'İN BEYANATI

Londra, 15 (A.A.) — «B.B.C.» Çekoslovakya Cumhurbaşkanı B. Benes dün gece bir nutuk söylemiştir. B. Benes, Almanyanın çok güç durumda bulunduğu, ilkbahar taarruzundan sonra sulh teklif edeceğini söylemiş ve «Almanyanı ancak bir mucize kurtarabilir» demiştir.

LIBYADA

Hür Fransızlar bir İtalyan garnizonunu esir ettiler

Kahire 15 (A.A.) — Albay Lecere kumandasındaki Hür Fransızlar, cenubi Libyada Oualon-Kebirdeki İtalyan karakolunu hücumla işgal ederek buradaki İtalyan garnizonu askerlerini esir alarak bir çok malzeme ele geçirmişlerdir. Hür Fransız tayıyareleri Arnel Arad hava meydanını bombalamışlar ve yerde üç düşman tayıyaresi tahrip etmişlerdir.

Maltaya hava akınları

Malta 15 (A.A.) — Cumartesi günü nesredilen tebliğde bir gece evvel Maltaya iki hava taarruzu yapıldığı kaydedilmektedir. Cumartesi sabah, mihver avcıları mihver bomba tayıyareleri gelecek kadar İngiliz avcılarını yormak için sahil üzerinde dolaşmağa başlamışlardır. Bombardıman tipinde bir Yunkers 88 ile bir Messerschmitt hava müdafaa bataryaları tarafından yarananmıştır. Sahilde bulunan müşahitler tayıyarelerini havaya atladıklarını görmüşlerdir. Daha sonra Spitfire tayıyareleri 4 Messerschmitt tayıyaresinin üstüne atılmışlardır. Düşman tayıyarelerinin birinin denize düştüğü zannedilmektedir.

Öğleden sonra bir deniz tayıyaresi iki Messerschmitt hücum etmiş ve bunlardan birini hasara uğratmıştır. 4 Messerschmitt, deniz tayıyaresine arkadan hücum etmişlerse de bu tayıyare hasara uğramadan kurtulmağa muvaffak olmuştur. Bu muharebeler ve daha bir çok muharebeler neticesinde bir sivil hafifçe yarananmıştır. Sivillere ait binlerce emmimiyetsiz hasarlar vardır.

10 mi'yon Çinli askeri talim görüyor!

Londra, 15 (A.A.) — Birmanya Amerika'da ve Çin'den müblin müktada takviye kitoları gelmektedir. Çukıngide halen beş milyon asker bulunmaktadır. 10 milyon asker talim görmektedir.

Berlindeki Japon Sefiri zafere emin!

Stokholm, 15 (A.A.) — Berlin'de Japon Sefiri olan General Oşima, Mihverin bu sene zafere kazanacağını ve dünyayı yeniden düzleteceğini beyan etmiştir. Mihverin kuraacağı bu yeni dünya düzeni, siyasi, askeri ve iktisadi olacaktır.

İngilterenin yeni Moskova Sefiri

Stokholm, 15 (A.A.) — İngilterenin yeni Moskova Sefiri Sir Clark İrani vâsil olmuştur. Stalin ile görüşmek üzere sefir bir an evvel Moskova'ya varmak için acele etmektedir.

Adapazarında

Gece, bir zelzele oldu

Adapazarı 15 (A.A.) — Gece saat 2,30 da dipten geldiği hissolunan bir zelzele olmuştur. Hasar yoktur.

Orta mektep ve Liselerde

sömestir tatili

Bu sene sömestir tatili ortaokul ve liselerde 20 Mart sabahından 26 Mart sabahına kadar, öğretmen okullarında 1 Nisandan 7 Nisana kadar yapılacaktır. Bu husustaki karar maarif müdürlüklerine bildirilmiştir.

İHAİYET BİR AY İÇİNDE

(Basmakaleden Devam)

devlet ve milletlerin de âkıbeti bu yaz gelecek kan sellerinin arkasından aydınlanacak ve ikinci dünya harbinin birinci safhası tamamlanmış olacaktır. Bugünden bunu kestirebilme imkân yoktur, boş laf olur. Ne Mihvercilerin şimdiki durumlarına ne de müttefiklerin hal ve tavırlarına bakarak hüküm vermek doğru değildir. Herşey mütacelenin gelişim safhaları ve varacağı netice sırasında belli olacağı kadar, hazırlik safhasına ait herşey de yine önümüzdeki bir aylık zaman mesafesi içinde kendisini ortaya koyacaktır.

Şeker fiyatları artmıyacak!

İki gündenberi şekere tekrar zam yapılacağı şayısı yüzünden bir çok bakkallarda şeker bulunmamakta, bazıları da yarım kilo dan fazla şeker satmamaktadırlar.

Bu hususta valî muavini Ahmet Kınık şu izahatı vermiştir: «Şehrimizde birkaç gündenberi şekere bir miktar zam yapılacağı şayısı vardır. Bu tamamen asılsızdır. Bu şayıadan dolayı birçok kimselerin ihtiyaçlarından fazla şeker almış olmalarından birçok bakkallarda şeker bulunmamaktadır. Şeker şirketi her gün şehrin ihtiyacını karşılayacak nisbette şeker vurmektedir. Bir kaç güne kadar gelecek olan şekerler bu darlığı tamamen ortadan kaldıracaktır.»

Kürtaj faciası

(1 İnci Sahifeden Devam)

kürtaj ameliyatı neticesinde genç kızın rahim ve bağırsağı delinmiş, Despina ağır surette hasta bir halde Haseki hastanesine kaldırılmıştır. Bundan dört gün evvel de kurtulamıyarak ölmüş ve Şişli mezarlığına defnedilmiştir. Ancak, hadiseyi müddeiummiliğin haber alması üzerine derhal tahkikata geçilecek, mezar açılmış ve ceset çıkarılmış, hadisenin aydınlanması için morga nakledilmiştir.

Müddeiummiliğin, kürtajı yapan doktoru tesbite çalışmaktadır. Diğer taraftan dün Ramide Yenimahallede Numanefendi sokakında 26 numarada oturan Abbas 40 yaşlarında olan Nazif Keskinin evvelki gece geç vakit birdenbire öldüğünü haber vermiştir.

Ölüm hadisesine el koyan zabta ve adliye Nazifin çocuk aldırmağa teşebbüs ederken bu feci âkıbete uğradığı neticesine varmışlardır. Eytib müddeiummiliği vak'a etrafında tahkikata devam etmektedir.

Şayanı dikkat bir istatistik

(1 İnci Sahifeden Devam)

kek ve 13,327 si de kız olmak üzere ceman 28,026 yedi - on beş yaş arasında çocuk mevcut bulunmaktadır.

Beyoğlunda aynı yaşlar arasında 14,192 si erkek ve 13,393 ü kız olmak üzere ceman 27 bin 595 çocuk vardır.

Üçüncü olarak Eminönü kazası gelmektedir. Burada 7,578 erkek, 7059 kız ki ceman 14,637 çocuk mevcut bulunmaktadır.

İlk tahsil çağında en az çocuğu olan kaza da Adalar ve Beykoz'dur. Adalarda 508 erkek, 549 ü kız ki ceman 1057, Beykozda 740 ü erkek, 591 ü kız olmak üzere 1331 çocuk vardır.

Aynı yaşlarda Kadıköyünde 8,448 çocuk vardır. Bunların 4284 ü erkek, 4184 ü kızdır.

Sarıyerde 1868 i erkek, 1674 ü kız olmak üzere ceman 3547, Kartalda 1764 ü erkek, 1563 ü kız olmak üzere 3327 çocuk vardır.

Avustralyaya

(1 İnci Sahifeden Devam)

ciumlarda bulunmuşlardır. Müttearrız tayıyare ve gemilerden bazıları tahrip edilmiş, Amerikan taşıtlarına ve hiç bir Amerikan askerine bir şey olmamıştır. Şiddetli sıcaklara rağmen binlerce asker vapurlarda güverte-ye vatanmışlardır.

MAHKEMELERDE

Yazan: HÜSEYİN BEHÇET

İçki masasında tavukla lâdes tutuşursa insan böyle olur.

Bir kafilde halânde idiler. Hepsinin eş dost, yahut hism akrabası olduğunu zannediyordu insan... Hepsini iki tane sinin erusini busmaya uğruyorlardı: — Sadık-ım. Vailthı ayıptır. Dos, ta düşmana karşı ayıp... — Seyfiğim! Haydi başın da, oğumlarınca gelalım. Kıraver canım şu şeytanın ayığını... İkisi de, — Oğmaz! Deyip dayanıyorlardı. Nih demişler, Peygamber demiyorlardı.

Biraz sonra mahkeme kapıları açıldı. İkisi de girip hakimin karşısına yan yana durdular. Hüviyetleri tesbit okundu. Bir züccıciye tıccaretanesinin sahibi iki ortak oldukları anlaşıyorlardı.

Birinci ortak hadiseyi anlatı: — Bir kaç gün evvel, bir gece bera-ber içiyorduk. Meze-i-miz arasında bir de tavuk hıslaması vardı. Tavuktan yedik, lâdes kemiti çıktı. Hatıranıza geldi: Lâdes yastıktık. Hem de, nesine? Bir rakı ziyatetine... Hergün, âkımız de tetikte idik. O beni kandır-maya uğruştu; ben onu kandırmağa uğruştu; bir türlü, âkımız de muvaffak olamadık. Nâhayet dün, bir kaç tane şık hatam geldi mağazaya. Buldur şerbet tekâmî şerbetler. Arkadaş, bir iki tane çıkıp gösterdi; beğendireme-dim. Nâhayet, içerdim, bendim, daha fıkıs bir takım leşti. Ben de, içerdeki lüks bir buldur şerbet tekâmî aldım. Getirip kendisine verdim. Ahırken, — Ah! Ah! Diyecek diye bekliyo-rdun. Bak! Baktım ki dalgın.

— Lâdes! Dedim. Ben lâdes der de, mez, elindeki otuz liralık buldur tekâmî yere vurdu... Takim'ar, parça parça! Ü, beş liralık bir ziyafet için otuz

liralık tekâmî parçalayınca, dayana-madım; — Sen artık halt ediyorsun! dedim. Dayane, o bana sıvıdı! Ben ona söyledim. Müstetler saçmışlardı. Bıa tiribizimide gördük. Yakasından tutun-ca, yepyeni elbisemle yakamı yırttı. Hem de, beni epey ırpıladı. Kendi, içinde devacıyam.

Akkaşoğlu kağıdı. Aynı hikâyeyi an-lıttı. Şunları ilâve etti: — O beni dövdü. Bendin deha güc-ü kuvvetli... Elen ceketin yakasına tekıldı. Yakam yırtıldı. Yakamın ya-tılmasında benim kabaladım yoktu. Beni dövdüğü için, ben kendimsin devacıyam...

Şahidler de dinlenildikten sonra, hâkim, sulh teklif etti. Barış sulh ol-maya, ikisi de taraflar görürmüştü-lerdi. Hâkimin hikâri, âkısının de âkıl-ını başına getirdi: — İyi amma belki âkınız de mah-kûm olursunuz. Sonra, plâşın olu-rsunuz.

Çyle yalı... Olan olmuş, kılın kıl-rılmış, yirtılan yirtılmıştı. Bir de tesilek, âkısı de mahkûm olu-rsuz.

Düşünüp tasâmılar. Barışmaya razı oldular. Barıştılar ve mahkemen den çıktılar.

Onlar, beraberlerindeki bir kaç id-i ile birlikte koridordan merdivenle-re doğru yürürlerken, mahkemedeki sumlerden bir kadın, yandukları diğer bir kadına diyordu ki:

— Güvercin, tavuk, mübarek hay-vandır. Onlara şaka olur mu? İçki n'asasında tavuk yeyip te kemikle de lâdes tutuşursa insan böyle olur... Du-a etsinler ki bu kadırla kurtulmuş-lar...

Avustralya Su-h yapamaz

(1 İnci Sahifeden Devam)

kişiden ibarettir. Bunun 120 bini İngilizlerle bir safta çarpışmak üzere anavatan dışarısına gönde-rilmiştir bulunmaktadır. Avust-ralyanın müdafaa için elde 380 bin kişi kalmış olmaktadır. Sivil mü-dafaa ekipleri bu miktardan har-iç bulunmaktadır. Ve bu kuv-vet; Japonların şimdiye kadar karşılaştıkları kuvvetlerin en bi-yüğüdür. Avustralya'daki İngiliz hava kuvvetleri de çok artmış-tır. İngiliz havacıları neler yap-mağa muktedir olduklarını son günlerde iyice göstermişlerdir.

Bu sabahki Sovyet tebliği

(1 İnci Sahifeden Devam)

aları bütün cephe kesimlerinde savaşlara devam etmişlerdir. 13 Mart günü 23 tayıyare düşürülmüş-tür. Sovyet kaybı 11 tayıyaredir. Durum umumiyetle değişme-miştir.

Almanların 16 ncı orduya yapmak istedikleri yardımlar boşa gitmiş-tir. Birçok kesimlerde ve bilhassa şimal kesimde Almanlar yeni mo-del ve Gigantes adını verdikleri nakliye tayıyarelerle takviye kuv-vetleri göndermektedirler.

7 - 12 Mart arasında Almanlar ölü olarak 10 bin kişi kaybetmiş-ler ve şimal cephesinde 500 subay esir vermişlerdir.

İngiltere ve Hintliler

(2 İnci Sahifeden Devam)

cak ve yeni anayasanın kurulma-sını suya düşürecek derecede bir mukavemetle karşılaştı. Tehli-kesi ortadan kalkmış olacaktır. Görülüyor ki bu sözler, formül-lün hedef ve gayesini izah et-mekte fakat bunun ameli olarak nasıl temin edileceğini bildirme-mektedir. Mesele kolay değildir. Fakat böyle siyasi meselelerin halinde Anglo - Saksonlar yük-sek deha sahibidirler. Eğer İngi-lizler «Hint meselesi» diye kısaca iki sözle ifade edilen bu dalı bu-daklı ve çetin işi halletmeğe mu-vaffak olurlarsa, yalnız İngilte-reye ve Hindistana değil, bütün Asya'ya ve hattâ dünyaya büyük bir hizmete bulunmuş olacaktı-r. Sir Stafford Crippsin şimdi üzerine aldığı vazife, bir kaç se-ne evvel Moskova'ya giderken kendisine verilen vazife kadar a-ğırdır.

TEŞEKKÜR

Adilemizin sevgili reisi Mustafa Ak-dükkânı ebedî utulünden doğan de-rin kederlerimizi, telâf, telefon ve mektup göndermek ve bizzat cenaze-de hazır bulunmek suretiyle payla-şan kıymetli alımlara dost ve şhâbpla-rımız ayrı ayrı teşekkür elemelerimiz mâni olduğundan minnettarlığımız ıblâğına sayın gazetesizin tevassutu-ru rica ederiz.

Esi: Leman Aldıncı Oğlu: Vehbi

Müttefik harp makinesi ağır işliyor

(1 İnci Sahifeden Devam)

mızdan birisine Avustralyaya geç-meleri ve orada mücadeleye de-vam etmeleri ve adalarını ter-ketmeleri için emir verdim. Ada-larımızı kurtarmaya kadar harbe devam edeceğiz. Fakat taarruza geçmek, ilerlemek ve düşmanı çıkarmak zamanı gelmiştir.

Cava adasında Seleb ve Suma-trada adalarında müfrezelelerimiz mu-kavemet devam ediyorlar. Cava-da son derece şiddetlenen muka-venet cidden hayret uyandırmak-tadır.

160 kiloluk adam

(1 İnci Sahifeden Devam)

sabah vilâyette Dr. Lütfi Kırdara müraacat ederek, 300 gram ek-mekle kendini idare edemediği-ni ve ağır vücudunun gözönünde tutularak kendisine fazla miktar da ekme verilmesini rica etmiş-tir.

Ömerin bu müraacatı nazarı dikkate alınarak anormal cüsse-sinin ihtiyacı olan ekme kendisi-sine temin edilmektedir. Herhangi bir işte çalışmasına imkân olma-yan bu dev cüsseli adam piyan-go bayiliği yapmağa karar ver-miştir.

GÜNÜN İÇİNDEN:

P. Canseven Hikmete dair

(1 İnci Sahifeden Devam)

diye anıldığı günlerde tanışmışım. C benim yalnız iş arkadaşım de-gildi, dostum da... — Hiç unutmam, on yıl oluyor... «Hergün» dedi bir gazete nesrediyor-du. Bir hafta devam eden tipi İstanbul'a göçtürüyor ve bası-lan gazeteler olduğu gibi geriye getiriliyordu. Bir gün ona ve di-ğer arkadaşlara gazeteyi kar-kı-muncı ekadur çıkarmaya başla-dık diye evime gittim. Ertesi sabah, sigara aldığım dükkânda «Hergün» satıldığını görünce mi-yim? Hayret ettim. Matbaaya gi-dince çıktım: — Kim yapı bu işi? — Pehlivan Hikmet... — Pekli makaleleri nereden bul-du? — Selâmetinin masasını kurdı, eldi.

Tahrir Müdürü, kıymetli arkadaşım Feridun Kandemir'di. Ge-lince yanına koştum: — Kuzum, niçin beni dinlemi-yorunuz?

Bir süzünü işgal eden Saâdullah ondan evvel cevap verdi: — Zira Pehlivan Hikmet sen-den daha manik konuşuyor. Bir gün çıkar bir gün çıkmaz yeyim gazete olur mu?

Hikmet, Pehlivan adı ile anıldı-ğı günlerde Aslan bir delikanlı idi. Canseven diye anıldığı gün-lerde de işli, zarif, fedakâr fikdam müessesesine çok bağlı ve candan bir dost. Ben onun arkasından aghyan-lardan biriyim.

NİZAMETTİN NAZİF

FİLİPİN ADALARINDA
CASUSLAR DÜELLOSU

No. 15

Türkçeye çeviren: İSKENDER F. SERTELLİ

Benet, Hartman'ın mağazasından aldığı kıymetli şeyleri Ayşeye hediye etti

burası çok enteresan bir şehir. İnsan burada kazancına da yoluna koyarsa hiç sıkılmaz.

— Bunu ediyebilmeğe aklı, sizin de kazancı yolunda bir cenebi oldu, gününce şüpheli yoldur.

— Evet. Fakat, pek yeni. Ve sizler kadar havadan kazanmaya alışmamış.

Hartman birdenbire şaşladı:

— Siz beni tanıyor musunuz, Cennet?

— Hayır. Sadece şöhretiniz dışındaki işlerden duyuyorum. Zannediyordum ki, mağazanın sahibiydi. Her Hartman'ın ailesiz?

Hartman'ın gözlerini süzerek bir anlık ile cevap verdi:

— Evet...

Benet, beğendiği şeyleri bir kâğıda yazdı:

— Buyurunuz.

— Ne vereceğiz?

— Beş sterlin.

— Çok değil mi?

— Değeri on sterlindir. Başkalarına da gösterebilirsiniz.

— O halde bana yarı yarıya ikram ediyorsunuz, öyle mi?

— Evet. Ayağınızı mağazamıza a. İstiyorsanız.

Benet beş sterlin verdi, paketi cebine koydu.

— Memnuniyetini dilemedi mi?

— Özledim. Fakat, şimdi baskıya g. demem.

— Gülerim ilâve etti:

— Almanya Filipin Adalarına çok uzaktır.

— Evet. Çok uzak.

Benet kâğıda doğru yürüdü.

Hartman:

— Sizin gibi müşterilerle sık sık konuşmak benim için bir saadettir, dedi, burada beyaz ıta mensup insanlar birbirine kardeş gibi geçinirler. Yer, Her bizim düşmanımızdır. Ara sıra mağazamıza uğramak lütfunda bulursanız pek memnun olurum.

— Çok teşekkürler. Her Hartman'ın İttihatınza teşekkür ederim. Ayağın düştükçe bir Avrupa'nın mağazasına uğramak isterim. Şimdilik Allah'a marifet...

Benet mağazadan çıkar çıkmaz eve döndü. Hizmetçi ile karşılaştı:

— Mühendis Kuper hâlâ gelmedi mi?

— Hayır. Müh. Neredeyse gelir.

Benet gözlonga oturdu:

— Sen inci, altın tüccarı Hartman'ın tanır mısın, Ayşe?

— Mağazasını biliriz. Fakat kendisi, seni seher tanımam. Canbaz bir a. dandır diyorlar.

— Bugün onunla bir ip te oynadık. Benim beş sterlinimi aldı.

— Para mı verdin ona?

— Para verdim ama, mübalehesinde paraları aldım.

Benet, Hartman mağazasından al-

diklerini; hizmetçi kadına verdi:

— Bunları sana hediye ediyorum, Ayşe! Yalnız bir noktayı anlamak istiyorum: Bunların değeri sence ne, di?

Ayşe sevinçle hepsini birer birer göden geçirdi:

— Benim paramla on beş sterlin de. geride...

— O halde aldimamışım.

★

BİR KADIN GEÇTİ.

Mister Benet, Alman casusu Hartman'ın uzaklara meşgul olduğunu. Maniliaya sık sık gelip giden şeyhlerin bir çoğu Hartman'a misafir iniyor, onunla görüştükten sonra, tekrar dönüyorlardı.

Bu adamların nereden gelip nereye gittikleri belli değildi.

Nâzin geldiklerinde de anlaşılmıyordu ama, neleyle uğraştıklarını sezmeğe güç değildi.

Casuslar Manilla Adasını Uzak Şarkın müzakeresi ve minakaya merkezi olarak seçmişlerdi.

Mister Benet Manilla'da bir iki ay kalacak olursa, buraya gidip gelen yabancılar çok yakından tanımış olacaktı.

Benet bu yabancılar hakkında malumat toplayor, gizli gizli fotoğrafları, nı çekiyor ve Amerika Hariciye Nezaretine gönderiyordu.

Amerika hükümeti, diğer devletler pezdindeki siyasi memurları vastasıyla bu adamları takip ettirecekti.

Benet bu işe çok esaslı bir şekilde sarılmıştı.

(Devamı var)

Yardımcısevenler
Cemiyetinin
yillik toplantısı

Yardımcısevenler Cemiyeti İstanbul şubasının kongresi dün Eminönü Halkevinde yapılmıştır.

Cemiyetin varidatı 9286,25 lirayı bulmuş ve masraflardan başka 1942 ye 4220,17 lira devrolunmuştur. Yeni idare heyeti şu suetle teşekkül etmiştir. Bayan Hayriye Lütfi Kırdar, Hasene İl-gaz, Dr. Semiramiş, Naile Tefvik Sağlam, Safiye Hüseyin, Baha Alptürk, mükrab Mazhar Arif oğlu, faal azalar: Ahmed Halid, Belkis İpekci, Halide Edib, Safiye Kural, Hüviyet Bekir, İsmail Cenal, Maşaho İpekci, Ömer Lütfi, Tefvik Sağlam, Vecihe İl-men.

ŞİRKETİ HAYRİYEDEN:
BU SALIDAN İTİBAREN:1 — Yeni Mahalleden Sabahları 7.50 de kalkan 57 sefer numaralı vapur 7.45 de kalkacaktır.
2 — Yeni Mahalleden 15.45 de kalkan 137 sefer numaralı vapur K.İ. refturuna da uğrayacaktır.Orman fakültesi alım satım komisyonu
Başkanlığından:Cinsi Miktarı Muhammen Tutarı.
Taksim Elbise Dikisi 126 Ta. 15 Li. 1890 Li.
Muvafakat Tutarı: 142 Lira
İhtale: 19/3/1942 Perşembe Saat 15 de.

1 — Orman Fakültesi Teşbesi için 123 Taksim elbisinin imali 19/3/1942 Perşembe günü Beyoğlu Liseler Muhasebeciliği Dairesinde saat 15 de eksiltilme. ye çıkarılmıştır.

2 — Kumas, Cebik ve kol astar Fakültece verilecektir. Diğer malzeme terziye ait olup Sarıcamçı görmek isteyenlerin Büyükdere — Bahçeköy Orman Fakültesine müracaatları. (2988)

30,250 METRE İPEKLİ KUMAŞ
SATIN ALINACAKSÜMER BANK
Yerli Mallar Pazarları
Müessesesi Müdüriyetinden:

Mağazalarımızın ipekli dairelerinde satış edilmek üzere muhtelif cinslerden 30,250 metre ipekli kumaşın mübayaası kapalı zarfla eksiltmeye vazolunmuştur.

Eksiltme 16/3/942 pazartesi günü saat 15 de Katırcıoğlu han üst katındaki Müessesemiz Merkezinde icra olunacağından teklif zarflarının muayyen gün ve saatten evvel Müessese Müdüriyetine verilmesi şarttır.

Satın alınacak kumaşların nümunelerini görmek ve şartnamayı almak isteyenler hergün Müdüriyetimize müracaat edebilirler. Satın alınacak kumaşlar muhtelif cinslerde olduğundan her cins için yapılacak müteferrik teklifler de kabul edilecektir.

RADYOLIN

İLE SABAH, ÖĞLE ve AKŞAM

Her yemekten sonra günde 3 defa muntazaman dişlerinizi fırçalayınız.

Bugünkü Kupa Finalinde

Galatasaray Fenerbahçe ile karşılaşılıyor

Futbol Ajanlığı tarafından tertip olunan kupa maçlarının finali bugün Şeref stadında Galatasaray ile Fenerbahçe arasında oynanıyor. Maçın bir taraftan kupa şampiyonunu tayin etmesi, diğer taraftan da iki ezeli rakibin tekrar karşı karşıya gelişleri müsabakayı bir kat daha heyecanlaştıracak ve zevkle takibine sebep olacaktır. Bugün Şeref stadına sabahtan itibaren koşuşacak olan meraklılar taraftarı bulundukları takımın kazanması ve oynamaları gayrete getirmek için ellerinden geleni yapmaya uğraşacaklar ve bu teşi teraneleri maçın daha fazla zevkini temin edecekler. Bugün sahadada birbirine kollarını paylaşacak olan bu ezeli rakipten Galatasaraylar gün geçtikçe düzelen ve iyileşmeye başlayan bir oyun sistemi kazanmış bulunmakta olmakla beraber bir türlü müstakar bir futbol göstermeye muvaffak olamamaktadırlar. Bununla beraber geçen hafta İstanbulspor karşısında gayet düzgün bir müsabaka kabiliyeti gösteren Sarı-kırmızılar bugünkü rakipleri önünde de geçen seferki muvaffakiyeti gösterebilirlerse Fenerbahçeliler için ciddi tehlikeli bir takım man-

zarasını alırlar. Ve maçın neticesini kendi lehlerine çevirebilirler. Galatasaray takımında geçen hafta oynayan oyuncular içinde ancak yerinde oynatılmayan Mustafadan maadasi mükemmelen vazifelerini yapmışlardır. Bugün takımında Musaya da yer verilecek olursa Galatasaraylılar yedi iktidarlarındaki en kuvvetli ekibi çıkarmış bulunacaklardır. Galatasaray bu vaziyette iken Fenerliler de bugün kuvvetli rakipleri önünde iyi bir oyunla maçın galip çıkmak için bütün enerjileriyle çabacak ve bu yüzden müsabaka bütününe heyecanlı geçecektir. Harcı takımın galip çıkacağını bu gibi müsabakalarda evelden kestirmek mümkün değildi de Galatasaraylıların avantajı daha fazla görünmekte ve takımları da daha idmanlı bulunmaktadırlar. Bununla beraber müsabakada hangi taraf şirirlerini hâkim olur ve yalnız meşin topla meşgul olursa o takımın yıldı kendisine gülecektir. Bugünkü mühim karşılaşmada takımların renklerini ve şereflerini müdafaa ve muhafaza edecek bulunan futbolçilere muvaffakiyetler temenni ederiz.

15 Mart 1942

18.00 Program, ve Memleket Saat Ayarı.
18.02 Müzik: Radyo Dans Orkestrası.
18.45 Konuşma (Ziraat Saati).
18.55 Müzik: Fasil Hey'eti.
19.30 Memleket Saat Ayarı, ve Ajans Haberleri.
19.45 Serbest 10 Dakika.
19.55 Müzik: İki Piano Konseri, Mozart; Sonate, Re majör. Çalanlar: Bedia Tomris Yolaç, Valter Schölsinger.
21.15 Konuşma (Faydalı Bilgiler).
20.30 Müzik: Karışık Şarkı ve Türküler.
21.15 Tensil: Pouchkine — Mozart ile Salleri, Devlet Konservatuarı Tiyatro Şubesi Talebe ve Mezunları tarafından. Rejisor: Karl Ebert.
22.05 Müzik: Dans Müziği (Pl).
22.30 Memleket Saat Ayarı, Ajans Haberleri ve Borsalar.
22.45/22.50 Yarınki Program ve Kapanış.

HALK SÜTUNU

Bir genç kız iş arıyor

Babem ebediyen kaybetmesi üzerine anasına ve kardeşlerine bakmak üzere İsmeketin 4 üncü sınıfından ayrılan bir genç kız fabrika ve müesseselerde iş aramaktadır. Hayırsız iş sahiplerinin Son Telgraf Halk Sütunu vastasıyla (Selma) adresine bildirmeleri rica olunur.

Şehir tiyatrosu
TEPEBAŞI DRAM
KISMINDA

Bu akşam saat 20,30 da

P A R A

Yazan: Necip Fazıl KISAKÜREK

İSTİKLAL CADDESİNDE

KOMEDI KISMINDA

Bu akşam saat 20,30 da

ÖKSE VE SÜKSE

İstanbul Asliye (6) Hukuk Mahkemesinden:

Müddei Nezih;

Müddeialayh: Mahmut Tarık Ankara Enlik ve Eytam Bankası Eytam Servisinden memur:

Müddei Nezih tarafından müddeialayh Mahmut Tarık aleyhine açılan Bogenma davasına ait arzuhal sureti müddeialayhe tebliğ edilmek üzere yazılı adresine gönderilmişse de mumaleyleyin mezkûr ikametgâhını terk ile semti meçhule göttiğinin beyanıyla jade kırılması üzerine Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 141, 142, 143 ve 183 üncü maddelerine tevfiğin jade kılınan dava arzuhal ile muhakeme günürü gösterir davetیه vaktasının Mahkeme Divanhanesine istisnasına ve 941/1468 numara ile koymış işbu davaya müddeialayhin (15) gün içinde cevap vermesinde karar verilmiş ve benmucibi karar arzuhal ile davetیه vaktası mahkeme divanhanesine asılmiş olmakla mumaleyley Mahmut yazarıda yazılı müddei zarfında davaya cevap vererek tahliyat için tayin kılınan 15/4/942 Pazartesi günü saat (10.30) da mahkememizde hazır bulunması veya kanuni bir vekil göndermesi hükmüne tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur. 941/1468

ZAYI — Rize Vilayeti Pazar kazası Askerlik Şubesinden aldıkları askerli tenbe tezkeremi zayı ettim. Yenisi, ni alacağım dan eksikliği hükmi yoktur. 1318 Doğumlu Ömer oğlu Sadık

TAKVİM

Rumi 1358	Kasım	Hicri 1361
MART	128	SEFER
2		27
Yıl 942 Ay 3	Vasati S. D.	Vakit
MART	6 12	Güneş 11 57
12 23	Öğle 6 07	
14 44	İkinci 9 29	
18 16	Akşam 12 00	
19 46	Yatsı 1 31	
4 34	İmsak 10 18	
PAZAR		

Tarihi Tefrika: 46

Ehlisalibe Karşı Kılıç Arslan

Yazan: M. Sami Karayel

Türkler, İmparatorluk ordularına, tam gece yarısı bir baskın vermişlerdi

Mina «acaba ne olacak?» diye gece uykularını bile terk ediyordu. Bu fetan kadının hiçbir şeyden korktuğu yoktu. O, kocasının ve İmparatorun ne yapacaklarını ve bir de Arslan'ın nasıl elde edip de bütününe avucunun içine alabileceğini düşünüyordu.

XIX

İMPARATORUN ORDUSU NASIL BOZULDU?

Karanlık bir gece yarısı kılıçlar çekilmiş, yaylar gerilmiş beş bir Türk cengâverinden mürekkep bir süvari kolu önlerinde kumandanları, ovaları ve dağları yaparak aldıkları emri yapmağa gidiyordu. İmparatorun zırhlı piyadeleri, fazlaca içtikleri şarabın mahmurluğu içinde, ileri hatta Türk askerlerinin her ihtimale karşı baskınını tarassut ediyorlardı.

Tam gece yarısı, İmparator ordusu büyük bir vaveylâ ile karıştı. İleri hat nöbetçileri Bizans askerlerini silah başına çağırıyordu. Her yerde şu ses işitiyordu:

«Türkler geliyor, silah başına!»

Bizans askeri toplanıncaya kadar Türk süvarisi yalnızlık düşman saflarına girmişti. Gecenin karanlığı içinde iki taraf boğazlaşmağa başlamıştı. İmparator, uykusundan uyanmış, vaziyeti tetkik ediyordu. Vaziyet iyi değildi. Türkler sağ cemaatı emzek üzere bulunuyorlardı. Kommen merkezden ve sol cemaattan kuvvetler sevkile sağ cemaatı takviye etti. Bu suretle Türkleri muhasarada olan kalcilerinin yolunu kapamış olacaktı. Lâkin, Arslan'ın plânından haberi yoktu.

Hakikaten İmparatorun askerleri hemen Türklerin hücumuna karşı koyacak bir surette sol cemaatı takviye etti ve Türklerle karşı mukabil bir taarruza geçti.

Arslan hareketi bizzat idare ediyordu. Artık sahte kaçış manevrasının zamanının geldiğini gördü. Kaçış parolası, evvelce askere verilmişti. Süvari grup kumandanları kemik düdüklelerini üçer defa uzun uzun öttürüyorlardı. Düşük sesini işiten Türk cengâvereri damnadağın ve bozgun vermiş gibi kaçacaklardı. Ta ki, kısa kısa ve kesik kesik düşük sesleri emrini alıncaya kadar. Kısa düşük sesleri emrini alınca olduğu yerde birdenbire toplanıp dönecek ve düşmana karşı saf

bağlayarak giddetli bir akınla taarruza geçecekti.

Uzun uzun düşük seslerini işiten Türk süvarileri büyük bir manevra kabiliyeti ile muharebe meydanını terk edecek sanki, bozulmuş, kaçıyormuş gibi alabildiğine kaçtılar.

İmparator mukabil taarruza muvaffak olurum zannederek olanca kuvveti ile Türk süvarilerini takibe başladı. Türkler o derece dağınık bir kaçış yapıyorlardı ki, İmparatorun ordusu bu dağınık kaçışın peşinde ayrı ayrı gruplara dağılmışlardı.

Artık tanyeri ağarmaya başlamış, sabahın müjdecisi olan kuşlar doğuya doğru haykırıyordu, saçıyorlardı. Sanki biraz sonra Türk ordusunun kazanacağı büyük zaferi terennüm ediyorlardı. Arslan bu kaçışa emir verdiği zaman öteki süvari koluna da yardım ve çevirme hareketi için emir vermişti.

İmparator, atına binmiş, mağrurane bir surette Türk süvarilerini takip eden askerlerini seyre ediyor ve onları teşci ediyordu.

Tam bu sırada İmparatora doğru dolu dizgin bir Frank süvarisi çıkageldi. Elinde bir zarf vardı. İmparator zarfı açıp şöyle bir göz gezdirdiği zaman rengi uçuşmuş, ölü haline gelmişti. Emri vermiye kalmadan arkadan kumandanları mürekkeple bir kol dolu dizgin İmparatorun üzerine doğru geldiler. Kommen şaşırmıştı. Gelen kumandanların ilk sözü şu idi:

— Haşmetpınar kaçınız! Durmayın!

— Efendimiz durmayınız! Esir olacaksınız!

İmparator, bir ölü gibi, sessiz duruyordu. Çünkü, bütün mevcudiyeti mahvolmuştu. Ancak şunları söyleyebildi:

— Neden?

— Türk süvarileri yazıf bırakmış cemaatımıza olanca kuvvetleriyle bir baskın yaptılar, ordumuzu ikiye ayırdılar.

— Nasıl olur? Biz muzaffer olduk? İşte askerlerimiz Türk süvarilerini takip ediyor?

— Aman efendimiz! Buradan kaçan Türk süvarileri de yüzgeri dönerek perakende kalan kuvvetlerimizi parçalamaktadır. Şimdi göreceksiniz...

(Devamı var)

T. İŞ BANKASI
KÜÇÜK TASARRUF HESAPLARI

1942 İKRAMIYE PLANI

KEŞİDELER: 2 Şubat, 4 Mayıs, 3 Ağustos, 2 İkinciteğrin tarihlerinde yapılır.

1942 İKRAMIYELERİ

1 adet 2000 Liralık — 2000 — Lira	40 » 100 » — 4000 — Lira
3 » 1000 » — 3000 — »	50 » 50 » — 2500 — »
2 » 750 » — 1500 — »	200 » 25 » — 5000 — »
3 » 500 » — 1500 — »	200 » 10 » — 2000 — »
10 » 250 » — 2500 — »	

İstanbul Bölge San'at Mektebi Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan:

Nev'i	Mik.	M. Fi. L. K.	İlk Te. Li Ku.	Eksiltilmenin T. G. S.	Sevli
İnsaat iç ve dış kerestesi 21 M3	80	128	18/3/942 Çarşamba		Açık
Kinşil döğeme tahtaları			ba S. 14		
birinci	13,5 M3	100	102		

İstanbul Bölge San'at Mektebi için 34,5 metre mükabli kereste eksiltilme suretiyle alınacaktır. Kerestelerin cins, ebad ve her birinin miktarını müracaat edenler mektepte görebilir. Eksiltme Çağolunda Yüksek Mektepler Muhasebeciliğinde yapılmıştır. İşlemler 2490 No. Kanunun 10. maddesi gereği halz olmakla beraber Ticaret Odasının 1942 yılı vesikasıyla ihraza mecburdur. İlân olunur. (2883)

Sahip ve Başmuharriri Etem İzzet BENİCE — Neşriyat Direktörü
Cevdet KARABİLGIN
SON TELGRAF MATBAASI